

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

BRL 100

Beoordelingsrichtlijn voor het certificaat f-gassen voor ondernemingen

Deze beoordelingsrichtlijn, versie 1.2, is op 1 mei 2017 vastgesteld door Rijkswaterstaat, gehoord hebbende het Adviescollege van Deskundigen f-gassen

Inhoudsopgave

Begrippen en afkortingen	4
1 Inleiding.....	6
1.1 Onderwerp.....	6
1.2 Toepassingsgebied.....	6
ALGEMEEN DEEL	7
2 Algemene eisen aan ondernemingen	8
2.1 Bedrijfsactiviteiten.....	8
2.2 Gecertificeerd personeel	8
2.3 Bedrijfsvoeringsysteem	8
DEEL I: KOELAPPARATUUR, KLIMAATREGELINGSAPPARATUUR EN WARMTEPOMPEN	9
3 Proceseisen	10
3.1 Processchema	10
3.2 Procedures en werkinstructies	11
3.3 Registraties	12
3.3.1 Logboek.....	12
3.3.2 F-gassenregistratie	13
3.3.3 F-gassenbalans	13
3.4 Instrumenten en apparaten	14
DEEL II: STATIONAIRE BRANDBEVEILIGINGSAPPARATUUR.....	18
4 Proceseisen	19
4.1 Processchema	19
4.2 Procedures en werkinstructies	20
4.3 Registraties	21
4.4 Instrumenten en apparaten	21
DEEL III: EISEN AAN DE CERTIFICERINGSINSTELLING EN -PROCEDURE	23
5 Eisen en functies	24
5.1 Personeel van de certificeringsinstelling	24
5.2 Registratieverplichtingen.....	24
6 Certificeringsprocedure	25
6.1 Aanvraag.....	25
6.2 Toelatingsonderzoek	25
6.3 Beoordelingen	26
6.4 Corrigerende maatregelen en herbeoordelingen.....	27
6.5 Maatregelen	27
6.6 Geheimhouding, klachten en geschillen.....	28

6.7	Communicatie tussen de certificeringsinstellingen en het ACvD	28
6.8	Certificaat-overname	29
BIJLAGEN		30
Bijlage 1: Aanvraagformulier		31
Bijlage 2: Model certificaat f-gassen voor ondernemingen		33

Eigendomsrecht

Deze BRL is opgesteld en uitgegeven door Rijkswaterstaat. De inhoudelijke voorbereiding van de BRL heeft plaatsgevonden in het Adviescollege van Deskundigen F-gassen (ACvD). De actuele versie van de BRL staat op de website van Rijkswaterstaat en is op elektronische wijze tegen ongewenste aanpassingen beschermd. Het is niet toegestaan om wijzigingen aan te brengen in de originele en door Rijkswaterstaat goedgekeurde en vastgestelde teksten met het doel hieraan rechten te (kunnen) ontlennen.

Vrijwaring

Rijkswaterstaat is behoudens in geval van opzet of grove schuld niet aansprakelijk voor schade die bij een certificeringsinstelling of een derde ontstaat door het toepassen van deze BRL.

© Copyright Rijkswaterstaat

Bestelwijze

Deze BRL is in digitale vorm kosteloos te verkrijgen via de website van Rijkswaterstaat.

Helpdesk/gebruiksaanwijzing

Voor vragen over inhoud en toepassing kunt u terecht bij uw certificeringsinstelling of Rijkswaterstaat.

Begrippen en afkortingen

Certificaat f-gassen voor ondernemingen	: Verklaring van een certificeringsinstelling dat een onderneming voor één of meer van de in deze beoordelingsrichtlijn genoemde deelgebieden, voldoet aan de daarvoor geldende proceseisen.
Certificaat f-gassen voor personen	: Certificaat dat door een exameninstelling is verstrekt aan een persoon die is geslaagd voor een examen dat volgens de Beoordelingsrichtlijn voor het certificaat f-gassen voor personen (BRL 200) is afgenomen.
Certificeringsinstelling	: Instelling die door de Minister van Infrastructuur en Milieu is erkend voor het afgeven van certificaten aan ondernemingen.
F-gassen	: Gefluoreerde broeikasgassen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de F-gassenverordening, en gereguleerde stoffen als bedoeld in artikel 3, vierde lid, van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen.
F-gassenverordening	: Verordening (EU) nr. 517/2014 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 april 2014 betreffende gefluoreerde broeikasgassen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 842/2006 (PbEU L 150).
Kritieke afwijking	: Afwijking van de eisen uit deze BRL die een onmiddellijk negatief effect heeft op de kwaliteit van uitvoering van de werkzaamheid of het milieu, zoals: <ul style="list-style-type: none"> – afwijking die lekkage van f-gassen tot gevolg kan hebben; – afwijking waardoor een element uit deze BRL niet is gedocumenteerd of geïmplementeerd, terwijl dit wel vereist is, zoals het opstellen van procedures en werkinstructies en het bijhouden van registraties; – het niet beschikbaar hebben van de op grond van deze BRL vereiste instrumenten en apparaten voor het uitvoeren van werkzaamheden; – niet gecertificeerd personeel werkzaamheden laten uitvoeren waarvoor een certificaat f-gassen voor personen verplicht is, tenzij het gaat om personeel dat:<ul style="list-style-type: none"> – een opleiding voor het kunnen verrichten van de desbetreffende werkzaamheid volgt met het oogmerk het hierbij behorende certificaat f-gassen voor personen te verkrijgen; – tot het moment dat het certificaat is verkregen werkzaamheden verricht onder direct toezicht en verantwoordelijkheid van personeel dat over het vereist certificaat f-gassen voor personen beschikt, en – de werkzaamheden uitvoert uiterlijk binnen twee jaren na aanvang van de opleiding.
Niet-kritieke afwijking	: Afwijking die niet als een kritieke afwijking is te beschouwen.
Onderneming	: Onderneming, bedoeld in artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007, die voor een opdrachtgever (derde) een werkzaamheid uitvoert.
Opdrachtgever	: Degene die een werkzaamheid laat uitvoeren door een onderneming (afnemer van diensten).

Proceseisen	: De in de hoofdstukken 3 en 4 opgenomen eisen en verplichtingen waaraan een onderneming moet voldoen voor het verkrijgen van een certificaat f-gassen voor ondernemingen.
Verordeningen	: F-gassenverordening en Verordening ozonlaagafbrekende stoffen
Verordening ozonlaagafbrekende stoffen	: Verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 september 2009 betreffende ozonlaagafbrekende stoffen (herschikking) (PbEU L 286).
Werkzaamheid	: Installatie, onderhoud of service, reparatie en buitendienststelling van stationaire koelapparatuur, stationaire klimaatregelingsapparatuur en stationaire warmtepompen of stationaire brandbeveiligingsapparatuur, waarin f-gassen zijn toegepast.
ACvD	: Adviescollege van Deskundigen f-gassen
BRL	: Beoordelingsrichtlijn
CI	: Certificeringsinstelling
NAW	: Naam, adres en woonplaats
RWS	: Rijkswaterstaat

1 Inleiding

1.1 Onderwerp

In deze beoordelingsrichtlijn (BRL) zijn de eisen vastgelegd die certificeringsinstellingen hanteren als grondslag voor de afgifte en instandhouding van het certificaat f-gassen voor ondernemingen. Het bezit van dit certificaat is wettelijk verplicht voor ondernemingen die werkzaamheden verrichten voor opdrachtgevers (derden).

Deze BRL bevat daarnaast eisen aan certificeringsinstellingen en procedurele eisen voor de afgifte en instandhouding van het certificaat f-gassen voor ondernemingen.

1.2 Toepassingsgebied

De processen die het onderwerp vormen van deze BRL worden toegepast bij de uitvoering van een werkzaamheid.

Een onderneming kan voor ten minste één van de volgende deelgebieden gecertificeerd worden op grond van deze BRL:

- I. Installatie, onderhoud of service, reparatie en buitendienststelling van stationaire koelapparatuur, stationaire klimaatregelingsapparatuur of stationaire warmtepompen, waarin f-gassen zijn toegepast.
- II. Installatie, onderhoud of service, reparatie en buitendienststelling van stationaire brandbeveiligingsapparatuur, waarin f-gassen zijn toegepast.

Het deelgebied waarvoor de onderneming is gecertificeerd wordt vermeld op het certificaat f-gassen voor ondernemingen.

Met het certificaat f-gassen voor ondernemingen verklaart de CI dat de onderneming voor één of beide van de hiervoor genoemde deelgebieden, voldoet aan de daarvoor geldende proceseisen van deze BRL.

Voor het verkrijgen van een certificaat f-gassen voor ondernemingen moet de onderneming voldoen aan:

- het algemeen deel van deze BRL, en
- afhankelijk van het deelgebied waarvoor de onderneming gecertificeerd wil worden: deel I of II van deze BRL.

Deel III van deze BRL bevat de eisen aan de certificeringsinstellingen en de certificeringsprocedure.

ALGEMEEN DEEL

2 Algemene eisen aan ondernemingen

2.1 Bedrijfsactiviteiten

De onderneming houdt zich bezig met één of meer van de volgende werkzaamheden voor opdrachtgevers (derden): installatie, onderhoud of service, reparatie en buitendienststelling van stationaire koelapparatuur, stationaire klimaatregelingsapparatuur en stationaire warmtepompen of stationaire brandbeveiligingsapparatuur, waarin f-gassen zijn toegepast. Een certificaat f-gassen voor ondernemingen is alleen wettelijk verplicht als deze werkzaamheden voor derden (opdrachtgevers) worden verricht. Dat sluit het uitvoeren van werkzaamheden aan eigen apparatuur uit van het toepassingsgebied van deze BRL.

Dat de onderneming zich bezighoudt met het uitvoeren van werkzaamheden kan worden aangetoond middels verleende opdrachten, uitgebrachte offertes, beschrijvingen op de website van de onderneming, reclame-uitingen, omschrijving activiteiten in het handelsregister etc..

De onderneming moet zijn ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

De onderneming mag de uitvoering van een werkzaamheid uitbesteden aan een andere onderneming die daarvoor in bezit is van een geldig certificaat f-gassen voor ondernemingen. Bij uitbesteding van werkzaamheden verifieert de onderneming aantoonbaar dat de onderaannemer in bezit is van het vereiste certificaat. Een volledige uitbesteding door de onderneming van alle werkzaamheden is niet toegestaan.

2.2 Gecertificeerd personeel

De onderneming heeft met ten minste één gecertificeerde persoon¹ een arbeidsovereenkomst gesloten. Als de onderneming een eenmansbedrijf is, dient de eigenaar van die onderneming te beschikken over een certificaat f-gassen voor personen. Het certificaat f-gassen voor personen, waarover het personeel en, indien de onderneming een eenmansbedrijf is, de eigenaar van de onderneming moet beschikken, heeft betrekking op dezelfde werkzaamheid als waarvoor het certificaat f-gassen voor ondernemingen geldt.

2.3 Bedrijfsvoeringssysteem

De onderneming beschikt over een bedrijfsvoeringssysteem dat ten minste de volgende onderdelen met betrekking tot het toepassingsgebied van deze BRL bevat:

- **Beleidsverklaring:** beleid van de onderneming waaruit in ieder geval blijkt dat er een commitment is tot continue verbetering, voorkoming van emissies van f-gassen en naleving van wet- en regelgeving op het gebied van f-gassen. Het beleid is aantoonbaar gecommuniceerd met en bekend bij alle medewerkers van de onderneming.
- **Directiebeoordeling:** jaarlijkse beoordeling door de directie van de procedures en werkinstructies. Doel hiervan is ervoor te zorgen dat de procedures en werkinstructies bij voortdurende geschikt, passend en doeltreffend zijn en continu verbeterd worden. Ook beoordeelt de directie of de procedures en werkinstructies doeltreffend zijn geïmplementeerd en worden nageleefd. Daarbij betreft de directie ingediende klachten en de resultaten van de afhandeling daarvan. Het uitvoeren van een directiebeoordeling is niet verplicht voor ondernemingen met drie werknemers of minder, die beschikken over een certificaat f-gassen voor personen en in het jaar waarop de directiebeoordeling betrekking heeft handelingen hebben verricht waarvoor dat certificaat verplicht is.
- **Beheer wet- en regelgeving:** in overeenstemming met het commitment tot naleving van wet- en regelgeving moet de onderneming beschikken over een procedure voor de periodieke evaluatie van de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van f-gassen.
- **Klachtenprocedure.**

---

¹ Gecertificeerd conform de Beoordelingsrichtlijn voor het certificaat f-gassen voor personen of gediplomeerd op grond van de Regeling gefluoreerde broeikasgassen en gereguleerde stoffen koelinstallaties of de Regeling gefluoreerde broeikasgassen brandbeveiligingssystemen.

DEEL I: KOELAPPARATUUR, KLIMAATREGELINGSAPPARATUUR EN WARMTEPOMPEN

3 Proceseisen

3.1 Processchema

In het schema hieronder zijn de processtappen weergegeven die zijn te onderscheiden bij installatie, onderhoud of service, reparatie en buitendienststelling van stationaire koelapparatuur, stationaire klimaatregelingsapparatuur en stationaire warmtepompen, waarin f-gassen zijn toegepast.

Het is niet in alle situaties nodig dat alle processtappen van dit schema worden doorlopen. Gedacht kan worden aan het installeren van een voorgevuld apparaat. Processtap 6 “vullen met f-gas” is dan niet aan de orde.

Input	Processtap	Output
Wettelijke eisen, wensen en eisen overheid, klant	> 1. Ontwikkelen	> Programma van eisen
Programma van eisen	> 2. Ontwerpen	> Installatieplan, offerte
Installatieplan, offerte	> 3. Installeren	> Geïnstalleerde apparatuur
Geïnstalleerde apparatuur, logboek	> 3a. Lekdichtheidsbeproeving	> Lekdichte apparatuur
Geïnstalleerde apparatuur, logboek	> 3b. Lekdichtheidsbeproeving	> Geen lekdichte apparatuur
Lekdichte apparatuur	> 4. Vacumeren	> Vacumeerrapport
Vacumeerrapport	> 5. Vullen met f-gas	> Gevulde apparatuur
Gevulde apparatuur	> 6. In bedrijf stellen	> Functionerende apparatuur

Input	Processtap	Output
Functionerende apparatuur	> 7. Lekkagecontrole	> Lekkagerapport, aantekening logboek
Lekkagerapport, logboek van functionerende apparatuur	> 8. Opleveren	> Opleveringsrapport, aantekening logboek, onderhoudscontract
Opleveringsrapport, logboek	> 9. Overdragen logboek aan eigenaar	> Overgedragen logboek
Onderhoudscontract, logboek	> 10. Onderhouden	> Onderhoudsrapport, aantekening logboek
Lekkagerapport, melding defect, logboek	> 11. Verwijderen f-gas en repareren	> Reparatie-rapport, probleem-analyse, aantekening logboek Volgens NEN 378 deel 4
Eis overheid, reparatie-of lekkagerapport, logboek	> 12. Buiten gebruik stellen	> Buiten gebruik gestelde apparatuur, aantekening logboek

3.2 Procedures en werkinstructies

De onderneming beschikt over schriftelijk vastgelegde procedures en werkinstructies. Het personeel van de onderneming dat werkzaamheden verricht is bekend met deze procedures en werkinstructies en past deze in de praktijk toe.

Procedures

De procedures bevatten voor iedere processtap (zie schema hierboven) ten minste een beschrijving van:

- de instrumenten en apparaten waarvan gebruik wordt gemaakt en de wijze waarop controle op de goede werking van deze instrumenten en apparaten wordt uitgevoerd (zie ook paragraaf 3.4);
- de certificaten f-gassen voor personen waarover het personeel moet beschikken;
- de voorzieningen of technieken die worden toegepast om lekkage van f-gassen te voorkomen;
- de wijze van bijhouden van het logboek zodat is gewaarborgd dat alle in paragraaf 3.3.1 genoemde gegevens in het logboek worden vermeld.

Daarnaast beschikt de onderneming over procedures met betrekking tot:

- het bijhouden van de f-gassenregistratie en het opstellen van de f-gassenbalans (zie de paragrafen 3.3.2 en 3.3.3);
- de wijze van borging dat procedures en werkinstructies worden nageleefd en dat werkzaamheden worden uitgevoerd in overeenstemming met de verordeningen en de meest recente versies van de NEN-EN 378, delen 1 tot en met 4: Koelsystemen en warmtepompen;
- de wijze waarop bij de oplevering de eigenaar/gebruiker van de apparatuur op schrift gestelde duidelijke technische informatie wordt verstrekt om correct gebruik en onderhoud of service van de apparatuur mogelijk te maken;

- h. de wijze waarop de exploitant van de apparatuur geattendeerd wordt op de verplichting van artikel 3, derde lid, tweede alinea van de F-gassenverordening (binnen een maand na reparatie controle op doeltreffendheid van de reparatie);
- i. de verificatie van de certificaten van de onderaannemer als de onderneming de uitvoering van een werkzaamheid uitbesteedt aan een andere onderneming (zie paragraaf 2.1).

Werkinstructies

De werkinstructies hebben betrekking op:

- a. lekdichtheidsbeproeving;
- b. lekkagecontrole;
- c. vacumeren;
- d. vullen apparatuur;
- e. verwijderen van f-gas voorafgaande aan reparatie of buitengebruikstelling van apparatuur;
- f. inbedrijfstelling van apparatuur;
- g. buitengebruikstelling van apparatuur.

In de beschrijving van de werkinstructies zijn in ieder geval de volgende punten uitgewerkt:

- aanduiding van de situatie en het moment waarop de werkinstructie moet worden toegepast;
- de voorbereiding van de uitvoering;
- de instrumenten en apparaten waarvan gebruik wordt gemaakt bij de uitvoering;
- de te verrichten handelingen en de volgorde waarin deze worden uitgevoerd, zonodig te onderscheiden naar verschillende situaties;
- uitvoeren van de werkzaamheid na raadpleging van het logboek;
- verwijzing naar en van toepassing verklaring van normen (bijvoorbeeld NEN) die bij de uitvoering in acht worden genomen;
- de registratie van relevante gegevens (bijvoorbeeld in het logboek).

3.3 Registraties

3.3.1 Logboek

De in het schema in paragraaf 3.1 aangegeven aantekeningen worden opgenomen in het logboek. Daarnaast worden de volgende gegevens in het logboek vermeld:

- codering zodat duidelijk is bij welke apparatuur het logboek hoort;
- de hoeveelheid in kilogrammen en het type f-gas waarmee de apparatuur is gevuld;
- de hoeveelheid in kilogrammen en het type f-gas dat aan de apparatuur is toegevoegd tijdens installatie, onderhoud of service en reparatie;
- de NAW gegevens van het recycling- of regeneratiebedrijf als de toegevoegde f-gassen gerecycled of geregenereerd zijn;
- de hoeveelheid in kilogrammen en het type f-gas dat is teruggewonnen en verwijderd;
- de NAW gegevens van de onderneming die verantwoordelijk is voor de uitgevoerde werkzaamheden;
- de data waarop lekkagecontroles zijn uitgevoerd, de toegepaste methode en de resultaten van de controles;
- de oorzaak van de lekkage als die is geconstateerd;
- de naam van de gecertificeerde natuurlijk persoon die de werkzaamheden heeft verricht.

3.3.2 F-gassenregistratie

De onderneming houdt een bijgewerkte (actuele) f-gassenregistratie bij van de hoeveelheid f-gassen die wordt toegevoegd aan en wordt teruggewonnen uit stationaire koelapparatuur, stationaire klimaatregelingsapparatuur en stationaire warmtepompen.

Deze registratie bevat voor ieder zelfstandig circuit van apparatuur waarin f-gassen zijn toegepast, ten minste de volgende gegevens:

1. Postcode en huisnummer van de locatie waar het apparaat staat opgesteld.
2. Type apparaat, te weten:
  - a. commerciële koeling (van verkoop-displays tot gecentraliseerde systemen in supermarkten);
  - b. industriële koeling (o.a. chillers, koel-en vrieshuizen, proceskoeling in de voedings- en genotsmiddelen industrie, petrochemie of andere industrie, inclusief industriële warmtepompen);
  - c. stationaire klimaatregelingsapparatuur (in utiliteitsbouw en woningbouw, waaronder air-to-air systemen, warmtepompen en chillers)
  - d. stationaire warmtepompen;
3. Datum waarop de handeling met het f-gas heeft plaatsgevonden.
4. Nominale (bij)vulling van het (zelfstandig circuit van het) apparaat in kilogrammen.*
5. Type f-gas dat is toegevoegd aan of teruggewonnen uit het apparaat (commerciële benamingen van de stoffen mogen niet gebruikt worden).
6. Voorraad mutatie in kilogrammen. Het gaat om de hoeveelheid teruggewonnen of bijgevoelde f-gassen per zelfstandig circuit.
7. Reden van terugwinning, te specificeren naar retrofit, noodzakelijk voor onderhoud of buitengebruikstelling van het (zelfstandig circuit van het) apparaat.
8. Reden van (bij)vulling, te specificeren naar nieuwbouw, retrofit of lekkage. Onder nieuwbouw wordt tevens verstaan: uitbreiding installatie of nominale (bij)vulling.*

* Van nominale (bij)vulling is sprake als het apparaat bij levering geen of te weinig f-gas bevat en moet worden aangevuld, zonder dat er sprake is van lekkage.

De f-gassenregistratie dient ten minste vijf jaar te worden bewaard.

3.3.3 F-gassenbalans

Per type f-gas stelt de onderneming een balans op. Deze balans moet over ieder kalenderjaar uiterlijk vóór 1 maart worden opgesteld en ten minste de volgende gegevens bevatten (uitgedrukt in kilogrammen):

- de totaal aanwezige voorraad per eerste en laatste dag van het kalenderjaar (berekend én gewogen);
- de totale hoeveelheid ingekochte f-gassen;
- de totale hoeveelheid verkochte f-gassen;
- de totale hoeveelheid teruggewonnen f-gassen;
- de totale hoeveelheid afgevoerde f-gassen.

De f-gassenbalans wordt opgesteld overeenkomstig het volgende model:

	kg	
Totale voorraad op 1 januari	.....	
Totaal ingekocht	+	
Totaal teruggewonnen	+	retrofit + onderhoud + buitendienststelling
Totaal verkocht (vullen)	-	Retrofit + nieuwbouw + lekkage
Totaal doorverkocht	-	
Totaal afgevoerd	-	
Verklaarde verschil*	+/-	
Berekende voorraad op 31 december	=	
Werkelijke voorraad op 31 december	=	
Niet verklaarde verschil	=	

* Aangegeven moet worden wat de oorzaken zijn van de verschillen.

Als er een verschil is tussen de berekende voorraad en de werkelijke voorraad dan geeft de onderneming daarvan de redenen op.

NB: De verplichting tot het jaarlijks opstellen van een f-gassenbalans heeft betrekking op alle f-gassen die door de onderneming zijn ingekocht, verkocht, teruggewonnen, (bij)gevuld en/of afgegeven voor vernietiging of regeneratie..

3.4 Instrumenten en apparaten

De onderneming draagt er zorg voor dat het personeel voor de uitvoering van een werkzaamheid de beschikking heeft over de hieronder weergegeven instrumenten en apparaten.

Instrumenten en apparaten	Nadere specificatie
Manometer	Manometer geschikt voor toegepaste f-gassen.
Thermometer	Thermometer moet geschikt zijn voor de beoogde toepassing (type f-gas, temperatuurbereik en nauwkeurigheid).
Draagbaar gasdetectietoestel (lekdetectietoestel)	Toestel is geschikt voor controle van circuits en componenten waarvoor een risico op lekkage bestaat. Het lekdetectietoestel is geschikt voor het detecteren van f-gassen. Een draagbaar gasdetectietoestel moet ten minste voldoen aan een detectiegrens van 5 ppm ² .

² Verordening 1516/2007 van de EU (Basisvoorschriften lekcontroles) stelt dat lekdetectietoestellen moeten voldoen aan een detectiegrens van 5 g/jr. In de technische beschrijving van de fabrikant van deze toestellen is een dergelijke gevoeligheid opgenomen. Ten aanzien van de controle op correct functioneren is dit echter geen werkbare eis. Daarom wordt aangenomen dat instrumenten die bij de jaarlijkse controle een gevoeligheid hebben van 5 ppm ook voldoen aan de VO 1516/2007 eis van 5 g/jr.

Instrumenten en apparaten	Nadere specificatie
Directe lekdetectiemiddelen	Zeepoplossing, ultraviolet oplichtende detectievloeistof ³ en een ultraviolet-lamp of een geschikte kleurstof in het circuit, een op het gebruikte f-gas afgestemd gasdetectietoestel, of andere voor specifieke f-gassen geschikte lekdetectie middelen.
Weegapparatuur voor f-gassencilinders (voor een correcte f-gassenregistratie)	Geschikt om de inhoud van f-gassencilinders te bepalen voor het bijhouden van de f-gassenregistratie ⁴ .
Vacuümpomp en -meter	Hierop kan een absolute druk kleiner dan 270 Pa worden afgelezen of waargenomen.
Afzuigpomp/afzuigunit	Deze kan voor handelingen op het gebied van HFK's of HCFK's de vereiste druk van < 0,3 bar bereiken.
F-gassencilinder en retourcilinder	Aan de f-gassencilinder moet duidelijk herkenbaar zijn voor welk type f-gas de cilinder geschikt is / welk f-gas de cilinder bevat. F-gassencilinders met geregenereerd f-gas moeten zijn voorzien van een speciale aanduiding. (Retour)cilinders met gerecycled f-gas moeten voorzien zijn van een speciale aanduiding. Niet-hervulbare cilinders mogen niet worden toegepast.
Stikstofcilinder met reduceerventiel en manometer	De reduceer moet aan de uittrede kant voldoende druk kunnen doorlaten passend bij de vereiste drukproef voor het gebruikte f-gas. De gewenste druk dient op een manometer afleesbaar te zijn.

Meetinstrumenten controleren op de goede werking

De meetinstrumenten zijn voorzien van een unieke identificatie. Deze identiteit wordt vermeld op alle registraties van uitgevoerde keuringen. Mankerende meetinstrumenten worden duidelijk als ongeschikt voor gebruik geïdentificeerd. Een overzicht van meetinstrumenten en daarbij behorende nauwkeurigheden zijn opgenomen in de hieronder opgenomen tabel.

Instrument/apparaat	Nauwkeurigheid
Manometer	1% van schaalmaximum
Vacuümmeter	± 10% van de waarde
Lekdetectietoestel	Gevoeligheid van 5 ppm
Thermometer	± 1 graad Celsius
Weegapparatuur	Ten minste 0,1 kg voor f-gassencilinders met een inhoud van minder dan 30 kg en ten minste 1,0 kg voor f-gassencilinders met een inhoud van 30 kg of meer ⁵

³ Het gebruik van een UV-detectievloeistof of een geschikte kleurstof in het koelcircuit is alleen toegestaan indien de fabrikant van de apparatuur heeft bevestigd dat een dergelijke detectiemethode technisch bruikbaar is. Een dergelijke methode mag alleen worden toegepast door een persoon die gekwalificeerd is voor het uitvoeren van activiteiten waarbij het koelcircuit dat de gefluoreerde broeikasgassen bevat, wordt geopend.
Het gebruik van UV-detectievloeistof is omstrede omdat deze de garantiebepalingen van de compressor kan aantasten. Omdat hij echter genoemd wordt in vo 1516/2007 is het wel een geaccepteerde methode. Wordt met name toegepast bij kleine mobiele installaties (auto of cabine-airco). Deze installatie- en onderhoudsbedrijven hebben echter geen certificeringplicht.

⁴ Als f-gassen per hoeveelheid worden verkocht dient rekening gehouden te worden met de Metrologiewet en zal de betreffende weegapparatuur geschikt moeten zijn voor handelsdoeleinden. Zie verder:

<http://www.agentschaptelecom.nl/onderwerpen/metrologie/controle-van-weegschalen/vragen-en-antwoorden-controle-weegschalen>.

⁵ Voor f-gassencilinders met een inhoud van 100 kg of meer is een weging niet vereist en kan worden uitgegaan van de door de leverancier gefactureerde hoeveelheid.

De meetinstrumenten moeten eens in de twaalf maanden worden gecontroleerd om de goede werking ervan te garanderen. Deze controles moeten als volgt worden uitgevoerd:

Manometers en vacuümeters

Worden gecontroleerd op goed functioneren door vergelijking met een gekalibreerde referentiemeter.

Van iedere referentiemeting moet een registratie worden bijgehouden waarbij de volgende gegevens moeten zijn vastgelegd:

- kalibratiedatum van de referentiemeter;
- identificatie van de referentiemeter en het instrument/apparaat dat is getest (unieke registratiecode);
- datum testmeting;
- gemeten waarden van de referentiemeter;
- gemeten waarden van het instrument/apparaat dat wordt getest;
- de geconstateerde afwijkingen;
- medewerker/persoon die de testmeting heeft uitgevoerd.

Lekdetectietoestellen

Lekdetectietoestellen worden gecontroleerd met behulp van een lekdetectiemonsterflesje gevuld met een testgas dat voldoet aan de eisen die zijn omschreven in NEN-EN 14624:2012. Als het lekdetectietoestel dit testgas detecteert dan is daarmee de nauwkeurige werking aangetoond.

Als het lekdetectietoestel niets detecteert dan is het monsterflesje leeg of het lekdetectietoestel defect of onvoldoende nauwkeurig. In dat geval moet een nieuwe meting worden uitgevoerd.

Van de uitgevoerde testen met behulp van een lekdetectiemonsterflesje moet een registratie worden bijgehouden waarbij de volgende gegevens moeten zijn vastgelegd:

- identificatie van de lekdetectietoestellen die zijn getest;
- datum testmeting;
- beschrijving van het gebruikte lekdetectiemonsterflesje (merk, type, fabricagedatum);
- gedetecteerde waarden van de lekdetectietoestellen;
- eventueel geconstateerde afwijkingen;
- medewerker die de testmeting heeft uitgevoerd.

Thermometers

Controle op de goede werking wordt uitgevoerd door de thermometer in ijswater te houden. Als de aangegeven waarde 0 graden Celsius is dan is de thermometer goed.

Van de uitgevoerde controlemetingen moet een registratie worden bijgehouden waarbij de volgende gegevens moeten zijn vastgelegd:

- identificatie van de thermometers die zijn getest;
- datum testmeting;
- gemeten waarden van de thermometers;
- eventueel geconstateerde afwijkingen;
- medewerker die de testmeting heeft uitgevoerd.

Weegschaal

Wordt gecontroleerd door middel van een ijkgewicht. Van de uitgevoerde controle moeten de volgende gegevens zijn vastgelegd:

- identificatie van de weegapparatuur die is getest;
- datum testweging;
- identificatie ijkgewicht, inclusief gewicht in kilogram;
- eventueel geconstateerde afwijkingen;
- medewerker die de testmeting heeft uitgevoerd.

Kalibratie van referentiemeters

Kalibratie van referentiemeters is verplicht. Dit moet worden uitgevoerd door een instelling die daartoe op grond van ISO/IEC 17025 is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie, bedoeld in de Wet aanwijzing nationale accreditatie-instantie, of een andere bevoegde instelling in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend verdrag dat Nederland bindt. Van de uitgevoerde kalibraties heeft de onderneming bewijsmiddelen in de administratie.

Het instrument/apparaat dat als referentie wordt gebruikt moet aantoonbaar binnen 12 maanden voor de controle zijn gekalibreerd en zonodig geijkt. Ook moet dat instrument/apparaat ten minste dezelfde specificaties hebben als het instrument/apparaat dat wordt gecontroleerd.

Deze werkwijze moet door de onderneming in een procedure zijn vastgelegd.

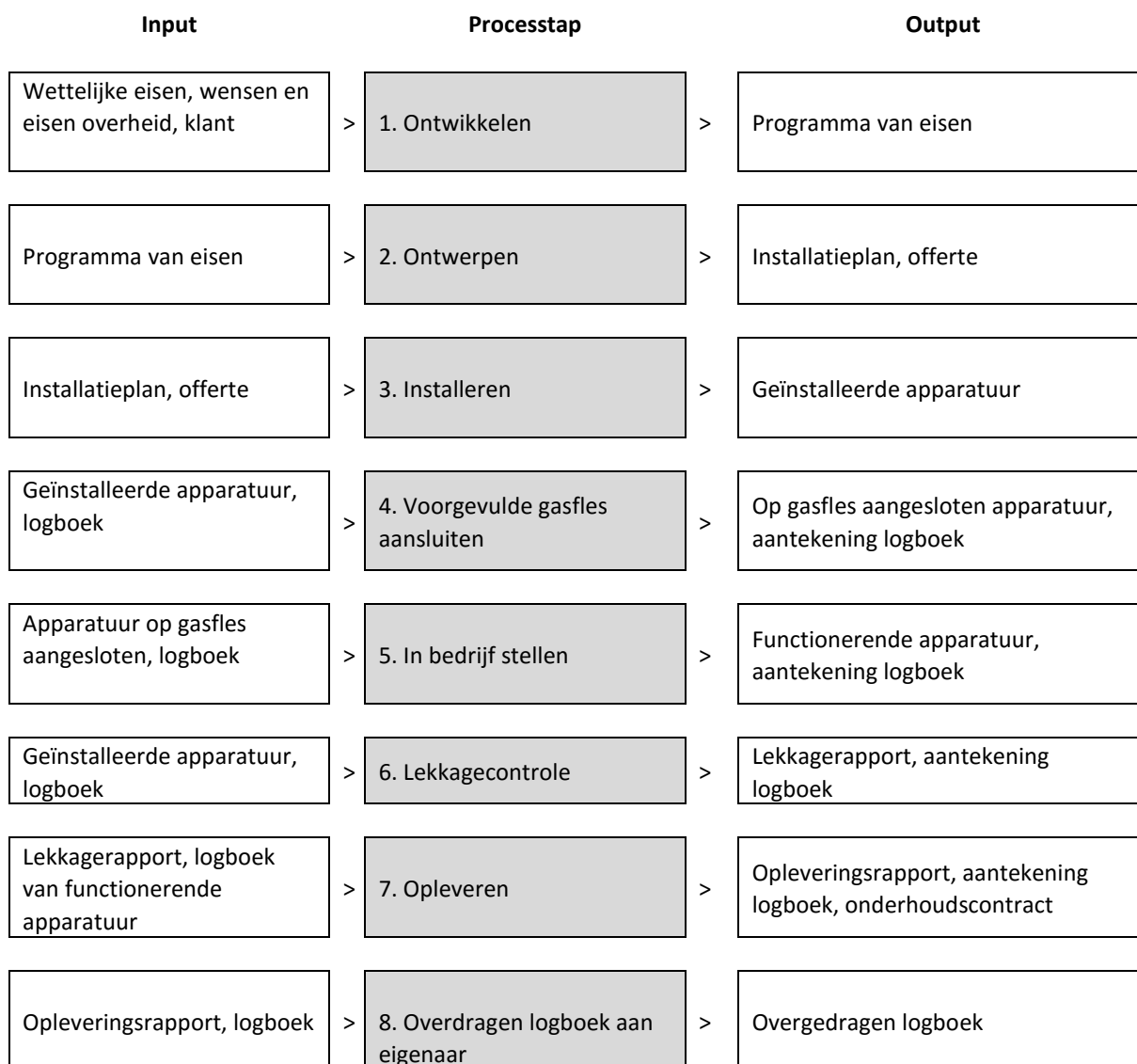
DEEL II: STATIONAIRE BRANDBEVEILIGINGSAPPARATUUR

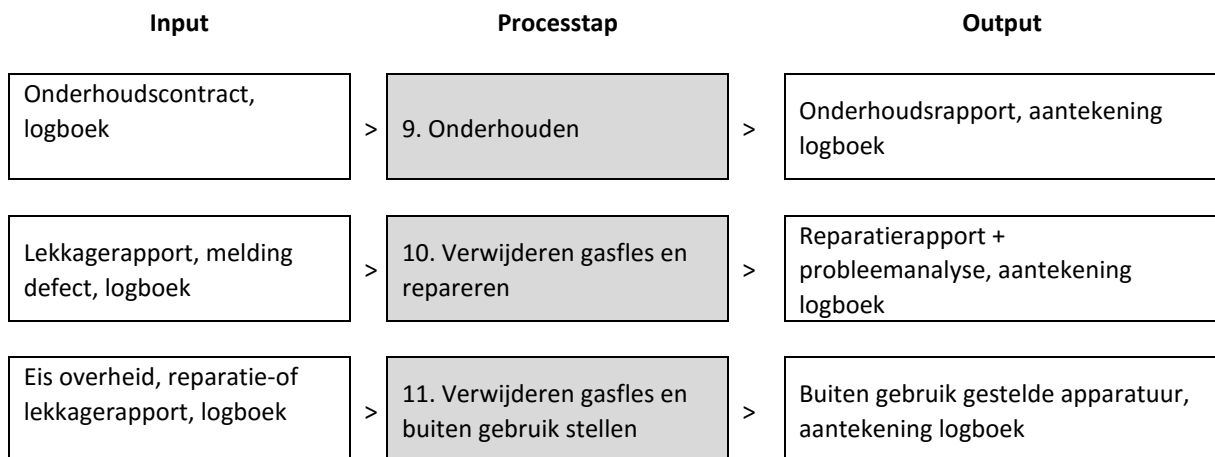
4 Proceseisen

4.1 Processchema

In het schema hieronder zijn de processtappen weergegeven die zijn te onderscheiden bij installatie, onderhoud of service, reparatie of buitendienststelling van stationaire brandbeveiligingsapparatuur, waarin f-gassen zijn toegepast.

Het is niet in alle situaties nodig dat alle processtappen van dit schema worden doorlopen. Gedacht kan worden aan het installeren van een voorgevuld apparaat. Processtap 6 “vullen met f-gas” is dan niet aan de orde.

4.2 Procedures en werkinstructies

De onderneming beschikt over schriftelijk vastgelegde procedures en werkinstructies. Het personeel van de onderneming dat werkzaamheden verricht is bekend met deze procedures en werkinstructies en past deze in de praktijk toe.

Procedures

De procedures bevatten voor iedere processtap (zie schema hierboven) ten minste een beschrijving van:

- de instrumenten en apparaten waarvan gebruik wordt gemaakt en de wijze waarop controle op de goede werking van deze instrumenten en apparaten wordt uitgevoerd (zie ook paragraaf 4.4);
- de certificaten f-gassen voor personen waarover het personeel moet beschikken;
- de voorzieningen of technieken die worden toegepast om lekkage van f-gassen te voorkomen;
- de wijze van bijhouden van het logboek zodat is gewaarborgd dat alle in paragraaf 4.3 genoemde gegevens in het logboek worden vermeld.

Daarnaast beschikt de onderneming over procedures met betrekking tot:

- de wijze van borging dat procedures en werkinstructies worden nageleefd en dat werkzaamheden worden uitgevoerd in overeenstemming met de verordeningen;
- de wijze waarop bij de oplevering de eigenaar/gebruiker van de apparatuur op schrift gestelde duidelijke technische informatie wordt verstrekt om correct gebruik en onderhoud of service van de apparatuur mogelijk te maken;
- de wijze waarop de exploitant van de apparatuur geattendeerd wordt op de verplichting van artikel 3, derde lid, tweede alinea van de F-gassenverordening (binnen een maand na reparatie controle op doeltreffendheid van de reparatie);
- de verificatie van de certificaten van de onderaannemer als de onderneming de uitvoering van een werkzaamheid uitbesteedt aan een andere onderneming (zie paragraaf 2.1).

Werkinstructies

De werkinstructies hebben betrekking op:

- lekkagecontrole;
- inbedrijfstelling van apparatuur;
- buitengebruikstelling van apparatuur.

In de beschrijving van de werkinstructies zijn in ieder geval de volgende punten uitgewerkt:

- aanduiding van de situatie en het moment waarop de werkinstructie moet worden toegepast;
- de voorbereiding van de uitvoering;
- de instrumenten en apparaten waarvan gebruik wordt gemaakt bij de uitvoering;

- de te verrichten handelingen en de volgorde waarin deze worden uitgevoerd, zonodig te onderscheiden naar verschillende situaties;
- uitvoeren van de werkzaamheid na raadpleging van het logboek;
- verwijzing naar en van toepassing verklaring van normen (bijvoorbeeld NEN) die bij de uitvoering in acht worden genomen;
- de registratie van relevante gegevens (bijvoorbeeld in het logboek).

4.3 Registraties

De in het schema in paragraaf 4.1 aangegeven aantekeningen worden opgenomen in het logboek. Daarnaast worden de volgende gegevens in het logboek vermeld:

- de hoeveelheid in kilogrammen en het type f-gas waarmee de gasflessen zijn gevuld die worden aangesloten op de apparatuur;
- de NAW gegevens van het recycling- of regeneratiebedrijf als de toegevoegde f-gassen gerecycled of geregenereerd zijn;
- de hoeveelheid in kilogrammen en het type f-gas dat is teruggewonnen en verwijderd;
- de NAW gegevens van de onderneming die verantwoordelijk is voor de uitgevoerde werkzaamheden;
- de data waarop lekkagecontroles zijn uitgevoerd, de toegepaste methode en de resultaten van de controles;
- de oorzaak van de lekkage als die is geconstateerd;
- de naam van de gecertificeerde natuurlijk persoon die de werkzaamheden heeft verricht.

4.4 Instrumenten en apparaten

De onderneming draagt er zorg voor dat het personeel voor de uitvoering van een werkzaamheid de beschikking heeft over de hieronder weergegeven instrumenten en apparaten.

Instrumenten en apparaten	Nadere specificatie
Thermometer	Thermometer moet geschikt zijn voor de beoogde toepassing (type f-gas, temperatuurbereik en nauwkeurigheid).
Directe lekdetectiemiddelen	Zeepoplossing, ultraviolet oplichtende detectievloeistof ⁶ en een ultraviolet-lamp of een geschikte kleurstof in het circuit, een op het gebruikte f-gas afgestemd gasdetectietoestel of andere voor specifieke f-gassen geschikte lekdetectie middelen.
Liquid-level-instrument	Meetinstrument dat door de wand van een gasfles het vloeistofniveau van de blusstof (blusgas in vloeistoffase) kan meten middels ultrasoon geluid.

Meetinstrumenten controleren op de goede werking

De meetinstrumenten zijn voorzien van een unieke identificatie. Deze identiteit wordt vermeld op alle registraties van uitgevoerde metingen. Mankerende meetinstrumenten worden duidelijk als ongeschikt voor gebruik geïdentificeerd. Een thermometer heeft een nauwkeurigheid van ± 1 graad Celsius.

Controle op de goede werking wordt uitgevoerd door de thermometer in ijswater te houden. Als de aangegeven waarde 0 graden Celsius is dan is de thermometer goed.

Van de uitgevoerde controlemetingen moet een registratie worden bijgehouden waarbij de volgende gegevens moeten zijn vastgelegd:

- identificatie van de thermometers die zijn getest;

⁶ Het gebruik van een UV-detectievloeistof of een geschikte kleurstof in het koelcircuit is alleen toegestaan indien de fabrikant van de apparatuur heeft bevestigd dat een dergelijke detectiemethode technisch bruikbaar is. Een dergelijke methode mag alleen worden toegepast door een persoon die gekwalificeerd is voor het uitvoeren van activiteiten waarbij het circuit dat de gefluoreerde broeikasgassen bevat, wordt geopend.

- datum testmeting;
- gemeten waarden van de thermometers;
- eventueel geconstateerde afwijkingen;
- medewerker die de testmeting heeft uitgevoerd.

Thermometers kunnen ook worden gecontroleerd door middel van een kalibratie. Een kalibratie moet worden uitgevoerd door een instelling die daartoe op grond van ISO/IEC 17025 is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie, bedoeld in de Wet aanwijzing nationale accreditatie instantie, of een andere bevoegde instelling in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend verdrag dat Nederland bindt. Van de uitgevoerde kalibraties heeft de onderneming bewijsmiddelen in de administratie.

Als een onderneming meerdere thermometers heeft, kan ervoor worden gekozen om één thermometer te laten kalibreren en de geijkte thermometer te gebruiken als referentie voor het controleren van de overige thermometers (referentiemeter). Het instrument/apparaat dat als referentie wordt gebruikt moet aantoonbaar binnen 12 maanden voor de controle zijn gekalibreerd en zonodig geijkt. Ook moet dat instrument/apparaat ten minste dezelfde specificaties hebben als het instrument/apparaat dat wordt gecontroleerd. Van iedere referentiemeting en controlemeting moet een registratie worden bijgehouden waarbij de volgende gegevens moeten zijn vastgelegd:

- Kalibratiedatum van de referentiemeter;
- identificatie van de referentiemeter en de thermometer die is getest (unieke registratiecode);
- datum testmeting;
- gemeten waarden van de referentiemeter;
- gemeten waarden van de thermometer die wordt getest;
- de geconstateerde afwijkingen;
- medewerker/persoon die de testmeting heeft uitgevoerd.

Deze werkwijze moet door de onderneming in een procedure zijn vastgelegd.

DEEL III: EISEN AAN DE CERTIFICERINGSINSTELLING EN -PROCEDURE

5 Eisen en functies

In aanvulling op de verplichtingen die zijn gesteld in de Regeling gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen moeten de instelling en haar personeel voldoen aan de eisen die zijn gesteld in dit hoofdstuk.

5.1 Personeel van de certificeringsinstelling

Het bij de certificering betrokken personeel is te onderscheiden naar de volgende functies:

- beoordelaar
- beslisser

De CI kan andere benamingen hanteren voor deze functies mits duidelijk is om welke functies het gaat.

Beoordelaar

Is belast met de uitvoering van het toelatingsonderzoek en de periodieke beoordelingen bij ondernemingen.

Beslisser

Is belast met het nemen van beslissingen naar aanleiding van het toelatingsonderzoek en uitgevoerde beoordelingen. Daartoe beoordeelt de beslisser, die niet betrokken is geweest bij het toelatingsonderzoek en beoordelingen, de rapporten van beoordelaars.

Eisen aan het personeel van de CI

Het personeel:

- heeft geen (advies)werkzaamheden verricht met betrekking tot de processen uit deze BRL bij of voor de te certificeren onderneming gedurende drie jaren voorafgaand aan de certificering;
- is aantoonbaar door opleiding of ervaring bekend met de werkzaamheden waarop deze BRL betrekking heeft;
- beschikt over ten minste het certificaat f-gassen voor personen of diploma dat het (gecertificeerde) personeel moet hebben van de ondernemingen waar de toelatingsonderzoeken en beoordelingen worden uitgevoerd; deze eis geldt niet voor personeel dat op 1 oktober 2015 in dienst was van de CI en gedurende ten minste twee jaar beoordelingen heeft uitgevoerd op grond van de Regeling gefluoreerde broeikasgassen en gereguleerde stoffen koelinstallaties of de Regeling gefluoreerde broeikasgassen brandbeveiligingssystemen;
- heeft aantoonbaar door opleiding of ervaring verkregen inzicht in bedrijfskundige, administratieve en organisatorische processen;
- heeft aantoonbaar ervaring met het uitvoeren van beoordelingen in het kader van procescertificering.

5.2 Registratieverplichtingen

De CI houdt een registratie bij van de ondernemingen die zij heeft gecertificeerd en de certificaten die zijn geschorst en ingetrokken. Deze gegevens in de registratie houdt de CI actueel. De CI meldt per ommegaande aan RWS de door haar afgegeven, geschorste en ingetrokken certificaten.⁷ Voor deze meldingen maakt de CI gebruik van het door RWS beschikbaar gestelde model.

De CI archiveert de documentatie die is opgemaakt naar aanleiding van toelatingsonderzoeken en beoordelingen voor een periode van ten minste vijf jaar.

---

⁷ Op basis van deze meldingen houdt RWS het door haar beheerde bedrijvenregister bij. In dit register zijn alle gecertificeerde ondernemingen opgenomen. Uit het bedrijvenregister kunnen eindgebruikers afleiden welke ondernemingen beschikken over de vereiste certificaten.

De CI die een onderneming heeft gecertificeerd voor deel I van deze BRL, neemt de verbruiksgegevens uit de f-gassenbalansen die door haar gecertificeerde ondernemingen moeten bijhouden (zie paragraaf 3.3.3), mee in het rapport dat wordt opgesteld naar aanleiding van het toelatingsonderzoek en periodieke beoordelingen.

6 Certificeringsprocedure

6.1 Aanvraag

Met een aanvraagformulier waarvan het model is opgenomen in bijlage 1, kan een onderneming een aanvraag indienen bij een CI voor het verkrijgen van een certificaat f-gassen voor ondernemingen.

6.2 Toelatingsonderzoek

Doel

Doel van het toelatingsonderzoek is een bevestiging te krijgen dat de onderneming voldoet aan alle elementen van deze BRL.

Overeenkomst

Voordat het toelatingsonderzoek wordt uitgevoerd dient er tussen de onderneming en de CI een certificeringovereenkomst te zijn gesloten. In deze overeenkomst is geregeld dat de CI een toelatingsonderzoek en tweejaarlijkse beoordelingen uitvoert bij de onderneming overeenkomstig deze BRL.

Onderzoek

Tijdens het toelatingsonderzoek onderzoekt de CI of de onderneming voldoet aan alle eisen die zijn opgenomen in deze BRL. Daartoe bezoekt de CI de onderneming en beoordeelt daarbij het bedrijfsvoeringssysteem, de werkinstructies en procedures. Daarnaast interviewt de CI (steekproefsgewijs) personeel van de onderneming dat werkzaamheden uitvoert. Tijdens deze interviews onderzoekt de CI of het personeel van de onderneming kennis heeft van de werkinstructies en procedures en of het personeel deze werkinstructies en procedures bij de uitvoering van werkzaamheden naleeft. De CI kan bijvoorbeeld met betrekking tot een recent project bij een gecertificeerde persoon nagaan welke stappen zijn doorlopen bij de uitvoering. De CI moet de overtuiging krijgen dat de gecertificeerde persoon ter zake deskundig is, kennis heeft van de werkinstructies en procedures en deze ook daadwerkelijk in de praktijk toepast.

Het aantal personeelsleden dat door de CI moet worden geïnterviewd is afhankelijk van het aantal gecertificeerde personen waarmee de onderneming een arbeidsovereenkomst heeft gesloten plus het aantal gecertificeerde zelfstandigen, dat de onderneming in het jaar voorafgaande aan het toelatingsonderzoek heeft ingehuurd. Dit aantal wordt vastgesteld overeenkomstig de volgende staffel:

- 1 tot en met 9 gecertificeerde personen: 1 interview;
- 10 of meer: 2 interviews.

De CI bepaalt (steekproefsgewijs) welke personen geïnterviewd worden. De onderneming mag op deze keuze geen invloed hebben.

Het toelatingsonderzoek moet binnen drie maanden na verstrekking van de opdracht zijn afgerond. Deze periode wordt opgeschort gedurende de periode dat de onderneming corrigerende maatregelen treft naar aanleiding van vastgestelde afwijkingen.

Rapport

De bevindingen van het toelatingsonderzoek worden binnen twee weken na afronding van het toelatingsonderzoek vastgelegd in een rapport dat voldoet aan de volgende eisen:

- volledigheid: het rapport doet een uitspraak over alle in de BRL gestelde eisen;
- traceerbaarheid: de bevindingen waarop uitspraken zijn gebaseerd moeten traceerbaar zijn vastgelegd;

- basis voor de beslissing: de beslisser moet zijn besluit over de certificaatverlening kunnen baseren op de in het rapport vastgelegde bevindingen.

Besluit

De beslisser neemt op basis van het rapport van het toelatingsonderzoek binnen een week een schriftelijk besluit over de aanvraag. Dit besluit wordt zo spoedig mogelijk bekend gemaakt aan de onderneming. Als is besloten om het aangevraagde certificaat f-gassen voor ondernemingen te verlenen dan wordt dit certificaat samen met het besluit toegezonden aan de onderneming.

De CI verstrekt alleen een certificaat f-gassen voor ondernemingen aan de onderneming die voldoet aan alle elementen van deze BRL.

Op grond van het gestelde in paragraaf 5.2 meldt de CI per ommegaande aan RWS de door haar afgegeven, geschorste en ingetrokken certificaten.

Model certificaat

Het certificaat dat krachtens deze BRL wordt verleend is opgesteld conform het model dat is opgenomen in bijlage 2 van deze BRL.

6.3 Beoordelingen

Doel

Doel van een beoordeling is een bevestiging te krijgen dat de onderneming (nog steeds) voldoet aan alle elementen van deze BRL. Hiertoe voert de CI iedere twee jaar een beoordeling uit, steeds rond het moment in het jaar waarop het certificaat is verleend, maar maximaal drie maanden eerder of later. Een extra beoordeling wordt uitgevoerd als een toezichthouder van de overheid bij de CI kenbaar heeft gemaakt dat de desbetreffende onderneming zich vermoedelijk schuldig heeft gemaakt aan een overtreding van wettelijke voorschriften die in relatie staan tot een werkzaamheid.

Onderzoek

Tijdens de beoordeling onderzoekt de CI of de onderneming nog steeds voldoet aan alle eisen die zijn opgenomen in deze BRL. Daartoe bezoekt de CI de onderneming en beoordeelt daarbij het bedrijfsvoeringssysteem, de werkinstructies en procedures. De CI hoeft de documentatie van de onderneming tijdens een beoordeling alleen te beoordelen als deze na het toelatingsonderzoek is gewijzigd. Daarnaast interviewt de CI (steekproefsgewijs) personeel van de onderneming dat werkzaamheden uitvoert. Tijdens deze interviews onderzoekt de CI of het personeel van de onderneming kennis heeft van de werkinstructies en procedures en of het personeel deze werkinstructies en procedures bij de uitvoering van werkzaamheden naleeft. De CI kan bijvoorbeeld met betrekking tot een recent project bij een gecertificeerde persoon nagaan welke stappen zijn doorlopen bij de uitvoering. De CI moet de overtuiging krijgen dat de gecertificeerde persoon ter zake deskundig is, kennis heeft van de werkinstructies en procedures en deze ook daadwerkelijk in de praktijk toepast.

Het aantal personeelsleden dat door de CI moet worden geïnterviewd is afhankelijk van het aantal gecertificeerde personen waarmee de onderneming een arbeidsovereenkomst heeft gesloten plus het aantal gecertificeerde zelfstandigen, dat de onderneming in het jaar voorafgaande aan de beoordeling heeft ingehuurd.

Dit aantal wordt vastgesteld overeenkomstig de volgende staffel:

- 1 tot en met 9 gecertificeerde personen: 1 interview;
- 10 of meer gecertificeerde personen: 2 interviews.

De CI bepaalt (steekproefsgewijs) welke personen geïnterviewd worden. De onderneming mag op deze keuze geen invloed hebben.

Periode van beoordeling

De beoordeling moet binnen acht weken zijn afgerond. Deze termijn wordt opgeschort gedurende de periode dat de onderneming corrigerende maatregelen moet treffen op vastgestelde kritieke afwijkingen. Na het treffen van de corrigerende maatregelen dient de CI binnen vier weken een herbeoordeling uit te voeren en de beoordeling af te ronden.

Rapport

De bevindingen van de beoordeling worden binnen twee weken na afronding daarvan vastgelegd in een rapport dat voldoet aan de volgende eisen:

- volledigheid: het rapport doet een uitspraak over alle in de BRL gestelde eisen;
- traceerbaarheid: de bevindingen waarop uitspraken zijn gebaseerd moeten traceerbaar zijn vastgelegd;
- basis voor de beslissing: de beslisser moet zijn besluit over de certificaatcontinuering kunnen baseren op de in het rapport vastgelegde bevindingen.

Besluit

De beslisser neemt op basis van het beoordelingsrapport binnen een week een schriftelijk besluit over de continuering van het certificaat. Dit besluit wordt direct bekend gemaakt aan de onderneming.

Op grond van het gestelde in paragraaf 5.2 meldt de CI per ommekeer aan RWS de door haar afgegeven, geschorste en ingetrokken certificaten.

6.4 Corrigerende maatregelen en herbeoordelingen

Kritieke afwijkingen

De onderneming moet kritieke afwijkingen die tijdens een beoordeling naar voren zijn gekomen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken na constatering door de CI, gecorrigeerd hebben. De CI zal aansluitend een herbeoordeling op deze corrigerende maatregel uitvoeren.

Niet-kritieke afwijkingen

De onderneming moet binnen zes maanden na vaststelling van niet-kritieke afwijkingen corrigerende maatregelen nemen. De beoordeling bij de onderneming vindt plaats bij de eerstvolgende beoordeling.

6.5 Maatregelen

De CI past in de volgende situaties de daarbij aangegeven maatregelen toe:

- a. Een schriftelijke waarschuwing bij het niet nemen van afdoende corrigerende maatregelen na constatering van een niet-kritieke afwijking.
- b. Een schriftelijke waarschuwing na constatering van een niet-kritieke afwijking voor een tweede maal binnen 4 jaar en 2 maanden.
- c. Een schorsing van het gebruik van het certificaat f-gassen voor ondernemingen bij het niet nemen van afdoende corrigerende maatregelen binnen de door de CI gestelde termijn in de schriftelijke waarschuwing.
- d. Intrekking van het certificaat f-gassen voor ondernemingen bij het niet nemen van afdoende corrigerende maatregelen binnen de door de CI gestelde termijn in de schorsing.
- e. Directe intrekking van het certificaat f-gassen voor ondernemingen wanneer een kritieke afwijking is geconstateerd en de onderneming niet binnen de daarvoor geldende termijn afdoende corrigerende maatregelen heeft getroffen.

- f. Directe intrekking van het certificaat f-gassen voor ondernemingen in geval van (feiten en omstandigheden die redelijkerwijs doen vermoeden dat er sprake is van) overtreding van wettelijke voorschriften die in relatie staan tot een werkzaamheid.

In geval van een schriftelijke waarschuwing krijgt de onderneming maximaal vier weken de tijd om afdoende corrigerende maatregelen te nemen en deze bij de CI kenbaar te maken. Aansluitend stelt de CI vast of de getroffen maatregel inderdaad afdoende is. Als de getroffen maatregel naar het oordeel van de CI niet afdoende is schorst de CI het certificaat f-gassen voor ondernemingen.

In geval van een schorsing krijgt de onderneming maximaal vier weken de tijd om afdoende corrigerende maatregelen te nemen en deze bij de CI kenbaar te maken. De CI voert aansluitend eerst (een) extra beoordeling uit en moet vaststellen dat de onderneming weer volledig aan de eisen voldoet voordat de schorsing wordt opgeheven.

Als tijdens de extra beoordeling blijkt dat de onderneming niet aan de eisen voldoet volgt intrekking van het certificaat.

Op grond van het gestelde in paragraaf 5.2 meldt de CI per ommegaande aan RWS de door haar afgegeven, geschorste en ingetrokken certificaten.

Buiten de hiervoor beschreven situaties schorst de CI een door haar verstrekt certificaat of trekt deze in als de Minister van Infrastructuur en Milieu een daartoe strekkende aanwijzing. Zo'n aanwijzing kan de minister geven als uit toezicht is gebleken dat de houder van het certificaat in strijd heeft gehandeld met wettelijke verplichtingen (zie artikel 14, vierde lid van het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen).

6.6 Geheimhouding, klachten en geschillen

De CI moet de eisen voor geheimhouding, klachten en geschillen uit de NEN-EN-ISO/IEC 17065 of de NEN-EN-ISO/IEC 17021 afdoende borgen en toepassen bij het gebruik van deze BRL.

6.7 Communicatie tussen de certificeringsinstellingen en het ACvD

Deze BRL moet zo goed mogelijk afgestemd blijven op de bestaande praktijk. Om dit te bewerkstelligen is communicatie nodig tussen de certificeringsinstellingen, het ACvD en RWS. De afspraken hierover zijn in deze paragraaf vastgelegd.

Geheimhouding

Bedrijfsinformatie mag uitsluitend waar nodig en dan alleen in geanonimiseerde en geaggregeerde vorm worden gepresenteerd.

Periodiek overleg

Minimaal eenmaal per jaar wordt een overleg gevoerd tussen vertegenwoordigers van de certificeringsinstellingen, het ACvD en RWS. De certificeringsinstellingen geven tijdens dit overleg onder meer inzicht in de inhoud, omvang en frequentie van de certificering-activiteiten conform deze BRL in het afgelopen jaar. Tevens worden branche breed waargenomen tekortkomingen van het afgelopen jaar behandeld. Hiermee kan men mogelijke knelpunten die zich in de praktijk voordoen opsporen en zo nodig aanpassen in de BRL. Ook worden tijdens het jaarlijkse overleg de branche breed te onderzoeken aandachtspunten voor het aankomende jaar besproken, evenals het functioneren van de hieronder beschreven jaarlijkse rapportage.

Schriftelijke communicatie

RWS stelt de certificeringsinstellingen zo spoedig mogelijk op de hoogte van elke aanpassing in deze BRL.

De certificeringsinstellingen rapporteren vóór 1 maart van enig jaar aan RWS over de resultaten van toelatingsonderzoeken, beoordelingen en klachtenafhandeling in het voorafgaande kalenderjaar. In de te verstrekken gegevens moeten minimaal de volgende aspecten tot uiting komen:

- het aantal gecertificeerde ondernemingen per 1 januari en per 31 december van het betreffende kalenderjaar;
- het aantal certificaten dat in het kalenderjaar is afgegeven, geschorst en ingetrokken;
- het aantal uitgevoerde toelatingsonderzoeken en beoordelingen;
- het aantal vastgestelde afwijkingen per onderwerp met daarbij de onderliggende redenen;
- verbetervoorstellen van de eisen naar aanleiding van genomen maatregelen jegens gecertificeerde ondernemingen;
- knelpunten die zich in de praktijk voordoen en die men met een aanpassing van de BRL zou kunnen verkleinen of wegnemen.

Bij de rapportage wordt ook het rapport van de Raad voor Accreditatie gevoegd dat is opgesteld naar aanleiding van de jaarlijkse audit.

6.8 Certificaat-overname

Het kan zijn dat de onderneming of de CI besluit om de certificering-overeenkomst te beëindigen. Het staat de onderneming vrij om nadien een opdracht te verlenen aan een andere CI. Als dit direct na beëindiging gebeurt is er sprake van certificaatovername.

De onderneming verzoekt de CI, die het onderzoek eerder heeft uitgevoerd, alle relevante rapportages rechtstreeks toe te zenden aan de andere CI. Eerst genoemde CI is verplicht hieraan gevolg te geven. Als uit de rapportages blijkt dat binnen twee jaar voor het verzoek om certificaatovername een toelatingsonderzoek of beoordeling is uitgevoerd, waaruit blijkt dat de onderneming aan de eisen van deze BRL voor certificaatverlening of -continuering voldoet, hoeft de CI geen aanvullend onderzoek uit te voeren.

Het is een onderneming niet toegestaan op enig moment te beschikken over meer dan één geldig certificaat f-gassen voor ondernemingen voor dezelfde werkzaamheid.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Aanvraagformulier

Aanvraagformulier certificaat f-gassen voor ondernemingen

Algemene gegevens	
Bedrijfsnaam	
Handelsna(a)m(en)	
Adres	
Postcode	
Vestigingsplaats	
Contactpersoon	
Telefoonnummer	
Kvk inschrijving nummer	
URL website bedrijf	
E-mailadres	

Algemene beschrijving bedrijfsactiviteiten

--

Gewenste certificeringscope		
Apparatuur	Werkzaamheden	Aankruisen wat van toepassing is
Stationaire koelapparatuur Stationaire klimaatregelingsapparatuur Stationaire warmtepompen	Installatie, onderhoud of service, reparatie en buitendienststelling	
Stationaire brandbeveiligingsapparatuur	Installatie, onderhoud of service, reparatie en buitendienststelling	

Opmerkingen / bijzonderheden

--

Mee te leveren documenten

Bij het ingevulde aanvraagformulier dient u de volgende documenten te voegen:

1. overzicht van het gecertificeerde personeel (namen en afschriften certificaten/diploma's);
2. uittreksel uit het handelsregister;
3. afschrift van de door u opgestelde procedures en werkinstructies conform paragraaf 3.2 respectievelijk paragraaf 4.2 van de Beoordelingsrichtlijn voor het certificaat f-gassen voor ondernemingen;
4. indien voorhanden een overzicht van gerealiseerde projecten die vallen onder de reikwijdte van de Beoordelingsrichtlijn voor het certificaat f-gassen voor ondernemingen;
5. indien van toepassing: afschrift van de f-gassenregistratie en f-gassenbalans van het voorafgaande jaar;
6. overzicht van de instrumenten en apparaten waarover uw onderneming beschikt voor de uitvoering van werkzaamheden.

Indienen aanvraagformulier

Het ingevulde formulier en de mee te leveren documenten dient u in bij een certificeringsinstelling die beschikt over een erkenning van de Minister van Infrastructuur en Milieu op grond van het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen.

Bijlage 2: Model certificaat f-gassen voor ondernemingen

Certificaat f-gassen voor ondernemingen

ingevolge de artikelen 6 en 9 van het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen

---

< Naam en logo CI >
< adres en vestigingsplaats CI >

Registratienummer certificaat : xxx

De ondergetekende verklaart dat:

< naam onderneming >
< adres en vestigingsplaats onderneming >

voor de volgende werkzaamheden voldoet aan de daarvoor geldende proceseisen van de Beoordelingsrichtlijn voor het certificaat f-gassen voor ondernemingen en daardoor gerechtigd is deze werkzaamheden uit te voeren: < keuze maken uit I of II >

- I. Installatie, onderhoud of service, reparatie en buitendienststelling van stationaire koelapparatuur, stationaire klimaatregelingsapparatuur of stationaire warmtepompen, waarin gefluoreerde broeikasgassen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de F-gassenverordening, of gereguleerde stoffen als bedoeld in artikel 3, vierde lid, van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen zijn toegepast.
- II. Installatie, onderhoud of service, reparatie en buitendienststelling van stationaire brandbeveiligingsapparatuur, waarin gefluoreerde broeikasgassen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de F-gassenverordening, of gereguleerde stoffen als bedoeld in artikel 3, vierde lid, van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen zijn toegepast.

Datum afgifte : ----- Plaats : -----

< naam beslisser >
< functie beslisser >
< naam CI >

< handtekening beslisser >

Dit certificaat bestaat uit xx pagina's.
Openbaarmaking van het certificaat is toegestaan.